

Modul 4 – Korpsoppsett

Av Egil Lysebo og Birgitte Grong

Innholdsfortegnelse

Innledning	2
Korpsoppsett i hovedkorpset (janitsjar)	2
<i>Lyttevaner og variasjon</i>	2
Janitsjar-oppsett	3
Brassband – standardoppsett	5
Korpsoppsett for ferske musikanter	6

Innledning

Brassband har gjerne en standard besetning på rundt 30 musikanter, mens et janitsjarkorps kan ha forskjellige størrelser og ulik vektning på de forskjellige instrumentgruppene. Dette har ført til at brassband ofte har et standardisert oppsett/sitteplan, mens janitsjarkorps har mange valgmuligheter. Flere oppsett kan fungere – det viktigste er at du tar hensyn til din besetning og dine musikanter. Det finnes ingen fasit, men oppsettet du velger må være basert på bevisste valg.

Korpsoppsett i hovedkorpset (janitsjar)

Det mest vanlige korpsoppsettet er å plassere slagverk bakerst, messing foran slagverk og treblåserne nærmest dirigenten. Hvor mange rader som er hensiktsmessig, og om radene skal være rette eller i halvsirkel, må dirigenten ta stilling til. Det er mye som kan fungere fint!

Musikken er som oftest delt inn i melodiføring og akkompagnement. I akkompagnementet vil det være behov for instrumenter som dekker basslinja, andre som fyller det harmoniske eller supplerer melodisk, og selvsagt noen som understreker det rytmiske. Disse gruppene bør sitte slik at de har en viss kontakt innad og med hverandre.

I besetninger med flerdelte stemmer er det en fordel at stemmene sitter samlet. Det kan også være hensiktsmessig at de flytter på seg fra stykke til stykke hvis de bytter stemme. Du må selv vurdere om det passer best med faste stemmer eller rullering i ditt korps. Kombinasjon av musikantenes mestringsevne og å få prøve seg på en utfordring, er viktige elementer.

Lyttevaner og variasjon

Det er store nivåforskjeller i et skolekorps, og det er viktig å arbeide med musikantenes ferdigheter og korpsets samspill. Det er viktig at innøving av repertoar samsvarer med musikantenes utvikling av basisferdigheter. De er fortsatt ganske ferske når det gjelder musikkferdigheter og –forståelse, og derfor må du ta deg tid til å jobbe langsiktig.

Det kan være lurt å variere korpsoppsettet iblant, slik at musikantenes opplevelse av lydbildet endrer seg. Dette vil underbygge arbeidet med basisferdighetene, samtidig som at det er gøy med variasjon. Gruppevis inndeling har sine fordeler spilleteknisk og med hensyn til notelesing. Samtidig kan det å blande korpset mer tilfeldig, være lærerikt og motiverende og føre til at musikantene blir flinkere til å lytte. Sørg allikevel for at de mest lydsterke instrumentene ikke kommer for langt frem.

Ved gehør- og utenatspill kan du bruke rommet på ulike måter. Noen kan stå, andre sitte, og de kan bevege seg i rommet. Det oppfordres til kreative øvelser!

Videre følger fem godt utprøvde oppsett for janitsjarbesetning, og ett oppsett for standard brassbandbesetning.

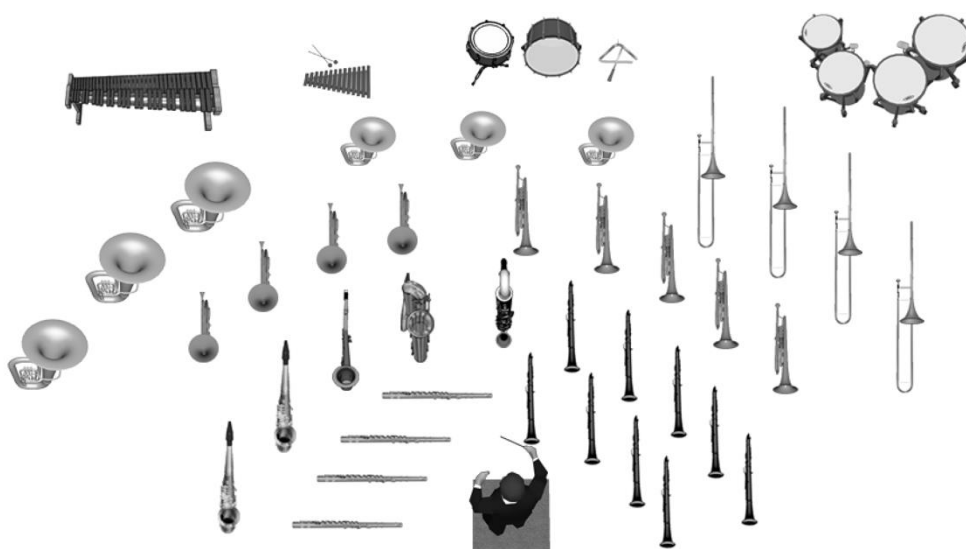
Janitsjar-oppsett

1.

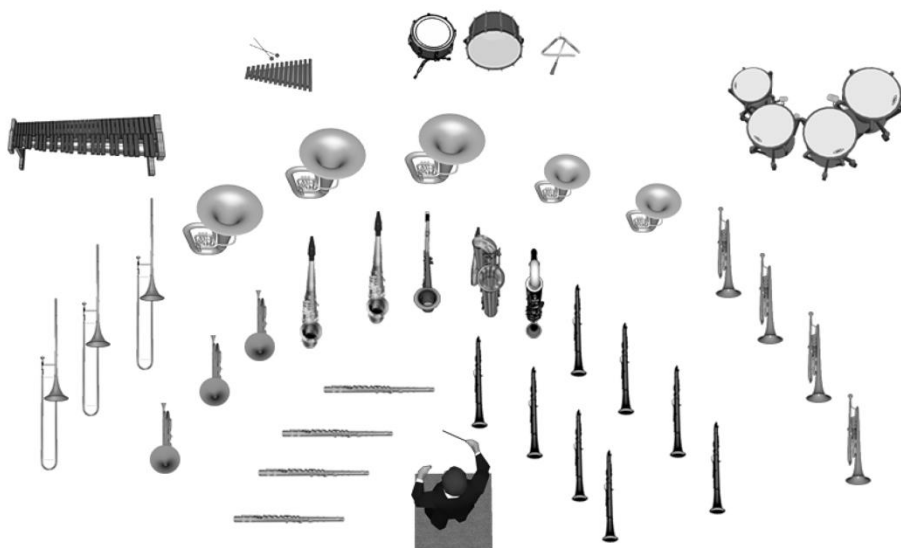
1. rekke: Klarinett og fløyte
2. rekke: Trompet, horn og saxofon
3. rekke: Trombone, euphonium og tuba

2.

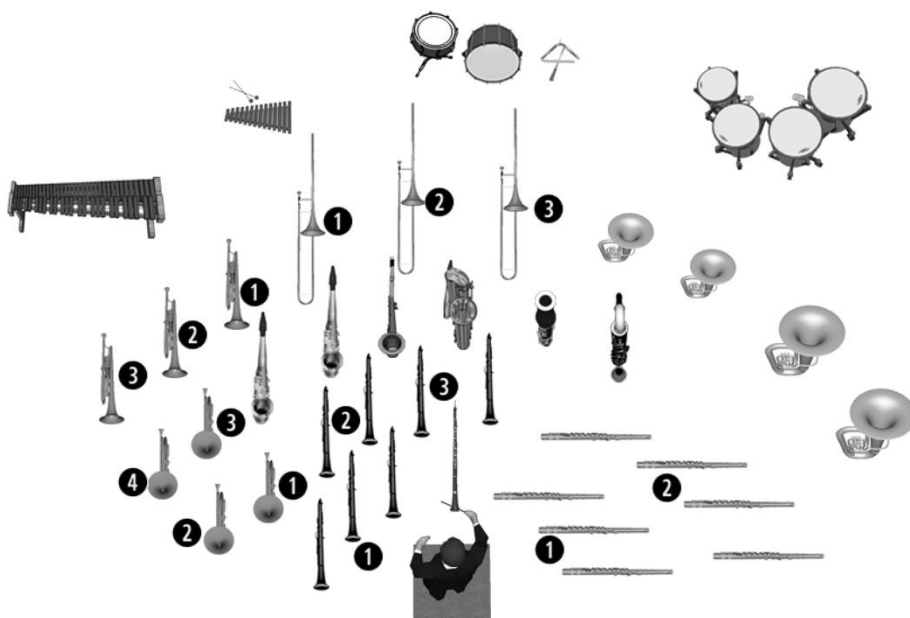
1. rekke: Fløyte og klarinett
2. rekke: Saxofon, bassklarinet og klarinett
3. rekke: Horn og trompet
4. rekke: Tuba, euphonium og trombone

3.

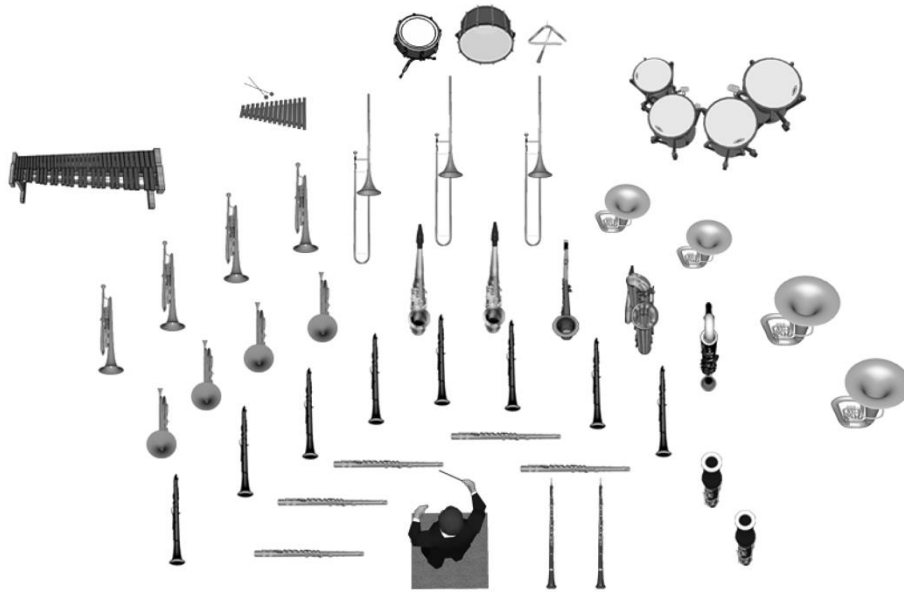
- 1. rekke: Fløyte og klarinett
- 2. rekke: Horn, saxofon, bassklarinet og klarinett
- 3. rekke: Trombone, tuba, euphonium og trompet

4.

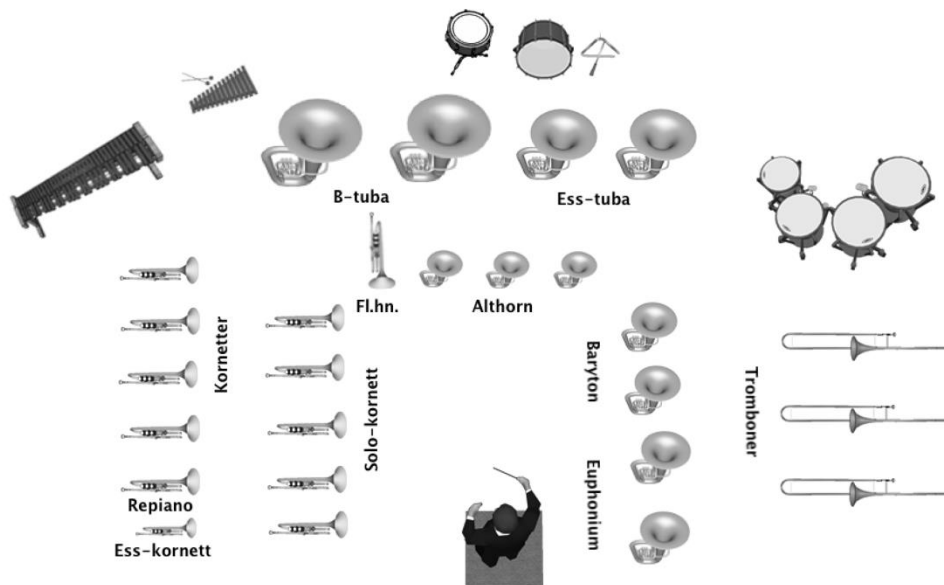
- 1. rekke: Klarinett og fløyte
- 2. rekke: Horn, klarinett og fløyte
- 3. rekke: Horn, saxofon, fagott og bassklarinet
- 4. rekke: Trompet, trombone, euphonium og tuba

5.

1. rekke: Fløyte og obo
2. rekke: Klarinett og fagott
3. rekke: Horn, saxofon og bassklarinet
4. rekke: Trompet, trombone, euphonium og tuba

Brassband – standardoppsett

Korpsoppsett for ferske musikanter

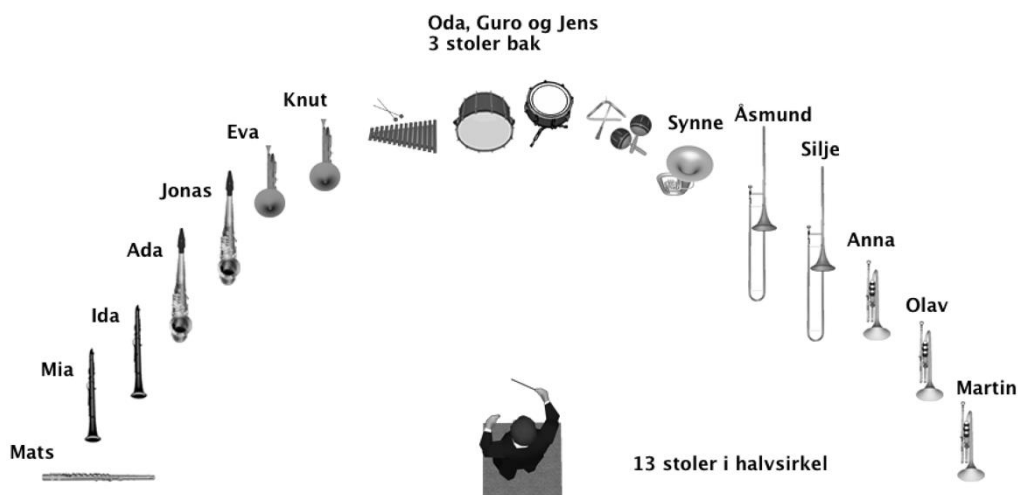
I aspirantperioden er hensynet til den enkelte musikanten det mest avgjørende for hvilket korpsoppsett du velger. Finn et oppsett som gjør at samspillet og øvelsen fungerer best mulig både musikalsk og sosialt.

De aller ferskeste musikantene kan gjerne plasseres i én halvsirkel. Da ser alle hverandre og du kan lett bistå den enkelte. Hvis korpset er stort, må du velge flere rader. Du kan for eksempel plassere de som spiller instrument med like grep, lik stemming, eller de som får samme rolle når man skal spille flerstemt, sammen. Uansett må du velge et oppsett som gjør at du kan holde undervisningen i gang samtidig som du viser grep, holdning, peker i noter, retter opp notestativ, spiller med ulike instrumenter osv. Slagverkerne plasseres best midt i eller i den ene enden slik at du har rask tilgang til dem. Dette er spesielt viktig siden slagverkerne har stor påvirkning på samspillet. En jevn puls støtter resten av gjengen, mens en haltende puls og rytme kan velte de fleste nybegynnersamspill.

På den aller første fellesøvelsen plasserer du like instrumenter ved siden av hverandre. Gi beskjed om at alle vil få en fast plass på neste øvelse. Da kan du gjøre deg opp en mening på første øvelse om hvem som henger lett med og hvem som strever, hvem som er godt konsentrerte og hvem som er mer urolige. Bruk kunnskapen til å lage et oppsett som fungerer til beste for deg, musikantene og samspillet.

Faste plasser skaper trygghet, oversikt og sparer tid. Lag et kart med instrumentnavn og navn på barna. Da kan de voksne hjelpe til slik at musikantene finner plassene sine, og alle kan lettere lære seg barnas navn. Slagverkinstrumentene bør også ha faste plasser. Da blir det mer oversiktlig, og det blir mindre rigging og uro. Bruk kartet/korpsoppsettet ved alle anledninger, på øvelser, konserter og i konkurranser.

Eksempel på korpsoppsett for 1. års aspiranter:

Når musikantene har spilt et halvt til ett år er, det naturlig å endre oppsettet. Ta utgangspunkt i at:

- basslinjen og slagverk bør plasseres samlet, gjerne midt i korpset. Da blir samspillet enklere for alle.
- melodistemmen bør plasseres slik at de høres godt og slik at de hører hverandre.
- mellomstemmer kan med fordel sitte samlet.
- korpsooppsettet bør utvikle seg i retning av den måten hovedkorpset sitter (hvis det er gjennomtenkt).

Husk at du når som helst kan lage et nytt korpsooppsett.